

значається спроможністю паливно-енергетичного комплексу забезпечувати країну енергоресурсами в умовах як сталого розвитку, так і надзвичайних та особливих станів держави. Енергетична безпека нашої країни потребує не тільки найгострішої уваги, а і мобілізації інтелектуального, наукового, економічного потенціалу та визначає рівень політичної незалежності держави, підтримання її суверенітету та авторитету на світовому рівні.

Література:

1. Булан О. Тенденції зміни підходів до державної підтримки економіки у країнах Європи та уроки для України. / О. Булан. // Світ фінансів. – № 2. – 2009. – С. 149-154.
2. Гаврилюк О.В. Глобалізації й суверенітет: економічні критерії та засоби забезпечення. / Фінанси України № 4, 2011. с 107-119.
3. Ключко В. Глобалізація та особливості сучасної економічної кризи. / В. Ключко. // Економіка України. – № 9. – 2010. – С. 27-37.
4. Мазаракі А. Лагутін В. Ринок споживчих товарів в Україні: посткризові тенденції / А. Мазаракі. // Економіка України. – № 9. – 2010. – С. 17-26.
5. Мусаєва С. Редкая добыча. / С. Мусаєва // Власть денег. – № 4. – 2011. – С. 18-21.
6. Полозенко Д. Основні напрями соціальної політики на сучасному етапі розвитку економіки України / Д. Полозенко. // Економіка України. – № 7. – 2010. – С. 83-89.
7. Про трубопровідний транспорт Закон України від 15.05.1996. № 192/96-ВР: [Електр.ресурс]. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992. № 2163-ХІІ: [Електр.ресурс]. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про концесії: Закон України від 16.07.1999. № 997-ХІV: [Електр.ресурс]. – <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Про основи національної безпеки: Закон України від 19.06.2003. № 964-VI: [Електр.ресурс]. – <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 658.012

КОНЦЕПЦІЯ І ЗАДАЧІ КОНТРОЛІНГУ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

*Іменинник А.М. аспірантка, Міщенко В.А., д.е.н.,
професор НТУ «ХПІ»*

Сформульовано елементи концепції фінансового контролінгу, орієнтованого на продуктивність виробничих факторів та ефективність фінансових ресурсів на підприємствах державного сектора економіки.

Elements of the concept of the financial controlling focused on efficiency of production factors and ефективність of financial resources at the enterprises of public sector of economy are formulated.

Постановка проблеми. Основи методології здійснення контролінгу виробничо-господарської діяльності підприємств, який є важливою ланкою в процесі подальшого вдосконалення системи управління виробництвом, відомі з публікацій зарубіжних та вітчизняних авторів [1, 2, 3, 4, 5, 10]. Дана методологія вдосконалення управління фінансовою, економічною, виробничо-технічною, інвестиційною і кадровою політикою підприємств має послужити

основою побудови загальної концепції управління, яка забезпечила б ефективний перехід від «управління за станом» до «управління за результатами». В рамках управління, орієнтованого на результат, контролінг має забезпечити визначення стратегічних позицій для досягнення кращих кінцевих результатів і допомогти відповідним рівням управління більш виразно представляти панораму подій, результатів і визначати подальші дії [6].

В Україні запровадження контролінгових систем у сфері фінансів потребують насамперед державні підприємства. Адже на них діє «Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектора економіки» [7]. Він визначає процедуру складання, затвердження (погодження) та контролю виконання фінансового плану державного комерційного та казенного підприємства, господарського товариства, у статутному фонді якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, суб'єкта господарювання, засновником якого є Кабінет Міністрів України. Фінансовий контролінг фактично започатковано затвердженням «Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектора економіки» [8]. Проте результати цього аналізу недостатньо ефективно впливають на поліпшення роботи державних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основи методології здійснення контролінгу виробничо-господарської діяльності підприємств, який є важливою ланкою в процесі подальшого вдосконалення системи управління виробництвом, відомі з публікацій зарубіжних та вітчизняних авторів, а саме: Э. Майер, Р. Манн, Х.Й. Фольмута, Дитгера Хана, Харальда Хунгенберга, О.О. Терещенка [1, 2, 3, 4, 5, 10]. Дана методологія вдосконалення управління фінансовою, економічною, виробничо-технічною, інвестиційною і кадровою політикою підприємств має послужити основою побудови загальної концепції управління, яка забезпечила б ефективний перехід від «управління за станом» до «управління за результатами». В рамках управління, орієнтованого на результат, контролінг має забезпечити визначення стратегічних позицій для досягнення кращих кінцевих результатів і допомогти відповідним рівням управління більш виразно представляти панораму подій, результатів і визначати подальші дії.

Мета статті – обґрунтування елементів нової концепції фінансового контролінгу на підприємствах державного сектора економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз річних звітів Фонду державного майна України (далі – ФДМУ) про результати управління корпоративними правами держави в господарських товариствах за 2002-2010 рр. показав, що за останні 8 років загальна кількість підприємств з корпоративними правами держави зменшилась з 1767 на 01.01. 2003 до 751 на 01.01.2010, або у 2,35 разу (рис. 1). Проте кількість господарських товариств, що мають державну частку у статутному капіталі від 50 до 100%, за вказаний період знизилась з 415 до 322, або в 1,29 рази, а в останні роки спостерігається стабілізація цього показника.

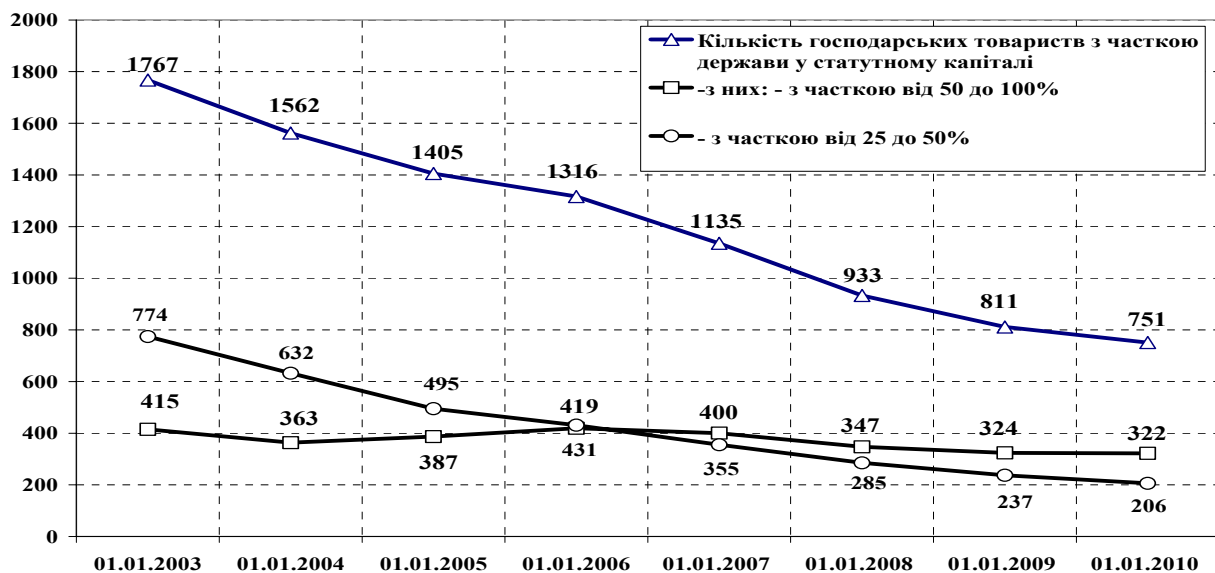

Рис. 1. Динаміка кількості акціонерних товариств України з часткою держави у статутному капіталі у 2002-2009 рр.

Це свідчить про те, що і в перспективі держава буде власником значної кількості акціонерних товариств, що зумовлює необхідність удосконалення як внутрішнього, так і зовнішнього фінансового контролінгу на державних підприємствах з метою суттєвого підвищення їх прибутковості та платоспроможності. Адже станом на 1 січня 2010 р. 194 господарських товариств (25,6 % загальної кількості), що є підконтрольними ФДМУ, знаходились на тій чи іншій стадії банкрутства, з них контрольних – 75 товариств (23,3% загальної кількості контрольних). Із загальної кількості підприємств-банкрутів [9]: 32 (10 контрольних) – у стадії розпорядження майном; 60 (40 контрольних) – у стадії санації; 102 (25 контрольних) – у процесі ліквідації.

Як відомо, здійснення контролінгу виробничо-господарської діяльності включає одночасну дію комплексу контролінгових систем, що ґрунтуються на контролі результатів діяльності по напрямках за допомогою внутрішнього аудиту: фінансового, технічного, збутової і інвестиційної діяльності, охорони праці. Таким чином, інформаційною основою для ефективного здійснення контролінгу виробничо-господарської діяльності підприємства є результати внутрішнього аудиту в рамках всіх контролінгових систем.

Необхідність формування концепції впливу на фінансові результати підприємства через контролінг виробничо-господарської діяльності обумовлена тим, що перехід від «управління за станом» на «управління за результатами» вимагає введення в дію механізму управління, що здійснюється при ефективних зворотних зв'язках, заснованих не на традиційному контролі, а на сукупності контрольних і управлінських функцій.

Контролінг включає встановлення мети підприємства, поточний збір і обробку інформації для ухвалення управлінських рішень, здійснення функцій контролю відхилень фактичних показників діяльності підприємства від планових, а також, що найбільш важливо, підготовку рекомендацій для ухвалення управлінських рішень (рис. 2).

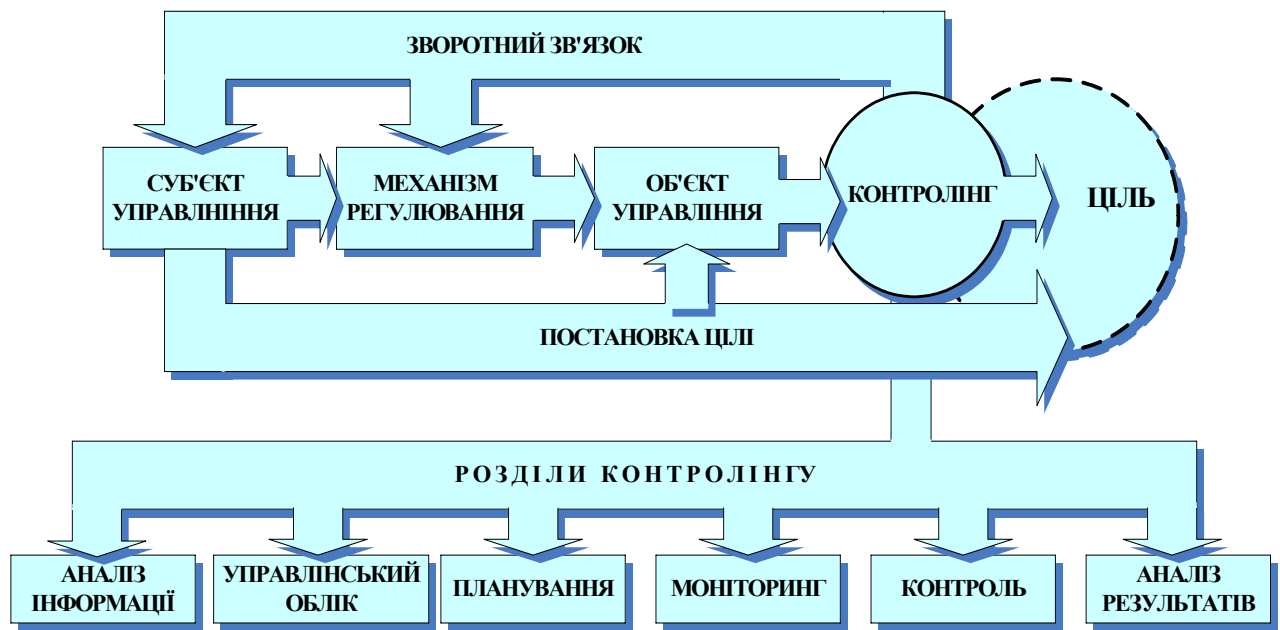

Рис. 2. Місце і розділи контролінгу у системі управління підприємством

Координуючи, інтегруючи і направляючи діяльність всієї системи управління підприємством на досягнення поставлених цілей, контролінг є зворотним зв'язком у контурі управління за рахунок вибору організаційного, математичного і інформаційного (технічного, програмного, лінгвістичного) забезпечення і є синтезом планування, обліку, контролю, економічного аналізу, організації інформаційних потоків і багато чого іншого.

Тому перехід від контролю до контролінгу носить закономірний еволюційний характер і викликаний, перш за все, необхідністю пошуку шляхів вирішення задач підвищення ефективності управління в цілому. А ефективність може підвищуватися за рахунок поєднання системи, що відстежує процес виконання поставлених задач, із здійсненням необхідної корекції на стадії їх виконання з метою поліпшення результату за рахунок позитивних управлінських рішень.

Враховуючи, що контролінг — це також система управління по цілях, він дозволяє визначити, хто відповідає за той або інший результат, хто планує і проводить заходи щодо досягнення цілей. Контролінг у сучасній економічній теорії і практиці — складне синтезоване поняття — це не тільки контроль, але і управління через узгодження цілей. Тому контролінг необхідно розуміти як підсистему управління виробничо-господарською діяльністю, що здійснюється на основі дотримання встановлених галузевих положень, стандартів і нормативів, постійного регулювання і моніторингу діяльності на кожному рівні управління (керівництва), що розташовані на загальному полі взаємодії контролінгових систем.

Для того, щоб повніше використовувати наявні можливості і своєчасно реагувати на негативні тенденції, що з'являються, необхідно побудувати систему раннього виявлення відхилень від передбачуваного розвитку подій. Система раннього попередження та реагування — це особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про потенційні ризики та шанси, які мо-

жуть насуватися на підприємство як з боку зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Згідно з найновішими підходами до побудови системи контролінгу на підприємстві, у СРПР інтегруються елементи як стратегічного, так і оперативного контролінгу. Сама ж СРПР повинна логічно вписуватися в систему планування та контролю [10, с. 419-420].

Оперативний фінансовий контролінг має своєю головною метою організацію системи управління досягненням поточних (короткострокових) фінансових цілей підприємства. Такі цілі можуть знаходити свій вираз у показниках виручки від реалізації, прибутку, постійних і змінних витрат, рентабельності капіталу тощо. Цільові показники оперативного контролінгу повинні корелювати з монетарними та немонетарними цілями, визначеними в рамках стратегічного контролінгу. Під стратегічним фінансовим контролінгом розуміють комплекс функціональних завдань, інструментів і методів довгострокового (три і більше років) управління фінансами, вартістю та ризиками. Вважається, що часовий горизонт стратегічного контролінгу необмежений [10].

У рамках стратегічного фінансового контролінгу виконуються наступні основні завдання: визначення стратегічних напрямів діяльності підприємства; визначення стратегічних факторів успіху; визначення стратегічних цілей і розробка фінансової стратегії підприємства; впровадження дійової системи раннього попередження та реагування (перманентний аналіз шансів і ризиків, сильних та слабких сторін); визначення горизонтів планування; довгострокове фінансове планування: планування прибутків та збитків, грошових потоків, балансу, основних фінансових показників; довгострокове управління вартістю підприємства та прибутками його власників; забезпечення інтеграції довгострокових стратегічних цілей та оперативних завдань, які ставляться перед окремими працівниками та структурними підрозділами.

Необхідно також визначення специфічних для кожного підприємства ключових чинників і індикаторів ефективності виробничо-господарських систем. На першій стадії доцільно обмежуватися визначенням проблемних ситуацій і цільових показників, а також пошуком найважливіших чинників, що роблять на них вплив. Мета даного етапу — розрахунок домінуючої залежності, в найзначнішому ступені визначаючих розвиток подій у рамках загальної проблемної ситуації. В економічному аспекті це означає аналіз обліку витрат по функціях і процесах або облік процесуальних витрат, який дозволяє розробляти і здійснювати проекти по скороченню рівня витрат і проводити протидіюче їх зростанню планування.

Ефективність контролінгу прямо залежить від організації внутрішнього контролю як технічного, так і фінансового, що здійснюється на всіх рівнях управління. Контролінг, з точки зору управління, означає безперервний інформаційний супровід керівників всіх рівнів управління по алгоритму, наведеному в табл. 1.

Контролінговий алгоритм безперервного інформаційного супроводу керівників підприємства всіх рівнів [6]

Пакет задач	Роз'яснення, опис, деталізація
Введення і подальший розвиток систем планування і звітності, що орієнтовані на ухвалення рішень і реалізацію дій, які з них випливають	Розробка концепції, введення і розвиток систем обліку, планування і цільового управління на підприємстві, наприклад, системи обліку витрат по центрах і особливо системи «менеджменту по відхиленнях» для розпізнавання наявних можливостей і існуючих ризиків
Безпосередній аналіз у ході робіт по плануванню і складанню звітності	Оволодіння формальними способами управління «зверху вниз», наприклад, за допомогою планових задач, перевірок достовірності і надійності (чутливості) в ході виконання поставлених задач, аналізу змісту інформації, що поступила від низу до верху, консолідація даних при їх зборі в єдине ціле
Виявлення відхилень від діючих положень, нормативів і стандартів	Підготовка і доведення інформації у вигляді оперативних розпоряджень, актив-розпоряджень, організація підготовки і випуску інформаційних листів, циркулярів і розпорядчих документів
Консультації і підтримка керівників з точки зору економіки підприємства	Мотивування впровадження нових господарських інструментів за допомогою пояснення, інтерпретації і методичного тренінгу на прикладах, надання допомоги при ухваленні рішень і реалізації, що випливають з них дій

Типове питання, яке має постійно виникати при здійсненні контролінгу виробничо-господарської діяльності: «Як справа піде далі?» Рішення задачі, отже, полягає не в тому, щоб визначити, чому відбулося погіршення або чому зросли витрати, питання стоїть так: «Чи можна досягти мети і які засоби для цього необхідні? Чи можна послідовно провести намічені заходи? Може варто відкоригувати курс? Хто в цьому допоможе? Чи зможе обійтися заплановане дешевше, ніж думали раніше?» Відповіді на ці питання можуть бути отримані тільки після ретельного дослідження тих або інших напрямів виробничо-господарської діяльності конкретного підприємства або акціонерного товариства в цілому. Це припускає контроль стану на основі безперервного моніторингу або нагляду, інспекції і аудиту вищестоящими рівнями управління, а також на основі самоконтролю та самоаудиту, що проводиться на рівні підприємства або його підрозділу власними керівниками і фахівцями в рамках виконуваних ними задач і покладених обов'язків.

Очевидно те, що тільки фінансові і ринкові цілі не дозволяють підприємству повноцінно описати свою стратегію. Стратегія має містити в собі відповіді на питання, пов'язані з ефективністю бізнес-процесів, що протікають на підприємстві, з відносинами з постачальниками, з компетенціями співробітників і з якістю інфраструктури (наприклад, будівель, устаткування, програмного забезпечення. тощо).

Зрозуміло, відповіді на ці питання можуть бути дані тільки з урахуванням конкурентної ситуації, що склалася на ринку. Якщо виходити з того, що підприємства орієнтовані на збереження власного виживання в довгостроковій перспективі, то така мета в умовах вільної ринкової економіки може бути досягнута тільки в тому випадку, якщо підприємству вдасться продати свій продукт (послугу) достатній кількості споживачів за цінами, що перевищують величину витрат. Якщо компанія конкурує з іншими компаніями при обмеженому ресурсі клієнтів, то їй потрібно мати в своєму розпорядженні певні специфічні переваги в порівнянні з конкурентами. Ці переваги повинні спонукати клієнтів купувати продукт (послугу) саме у цієї компанії. Один з класиків стратегічного управління Б. Хендерсон (*B. Henderson*) розуміє це так: «Конкуренти, що живуть точно таким же чином, існувати взаємно не можуть – в економіці або в природі. Кожний повинен мати достатню кількість відмінностей – щоб мати у своєму розпорядженні власну специфічну конкурентну перевагу. (...) Якщо у компанії немає якої-небудь особливої переваги в порівнянні з її конкурентами, то у неї немає і шансів на виживання. На жаль, багато компаній конкурують у тих важливих областях, в яких їм властиві недоліки – часто з високими витратами і, до тих пір, поки їх остаточно і неминуче не витіснять з ринку» [11, с.38]. Іншими словами, стратегія постійно пов'язана з активною конкуренцією [12].

Вищезазначені думки теоретиків та практиків контролю дозволяють зробити висновок, що сучасна концепція контролінгу, що фактично упроваджується на вітчизняних підприємствах державного сектора економіки, має бути суттєво розширена і доповнена. Аналіз показав, що нова концепція фінансового контролінгу має базуватися на вимірюванні продуктивності, яке суттєво відрізняється від вимірювання продуктивності праці в недалекому минулому.

Міжнародною організацією праці (МОП) сформульовано нове розуміння поняття продуктивності, яке більшою мірою враховує не сам процес виробництва, а ступінь і якість його управління, розглядає людські ресурси як головний чинник досягнення високої продуктивності і якісних показників [13, с.9].

Відповідно до визначення МОП у глобальному контексті продуктивність необхідно розглядати як певний склад розуму, інтелект прогресу, що виражається в постійному удосконаленні того, що існує. Це упевненість у можливості зробити сьогодні щось краще, ніж вчора, але гірше, ніж завтра. Цей твердий намір удосконалюватися в існуючій ситуації, незалежно від того, як добре це може виглядати, і незалежно від того, як добре це дійсно може бути. Це постійна адаптація економічного і соціального життя до умов, що змінюються, безперервні зусилля для вживання нової техніки і нових методів, віра в людський прогрес і потенціал.

Принципово важливо досягти такого розуміння продуктивності на кожному підприємстві, добитися від нього поведінки, що відповідає природі дій для досягнення продуктивності. Схематично модель забезпечення продуктивності зображено на рис. 3.

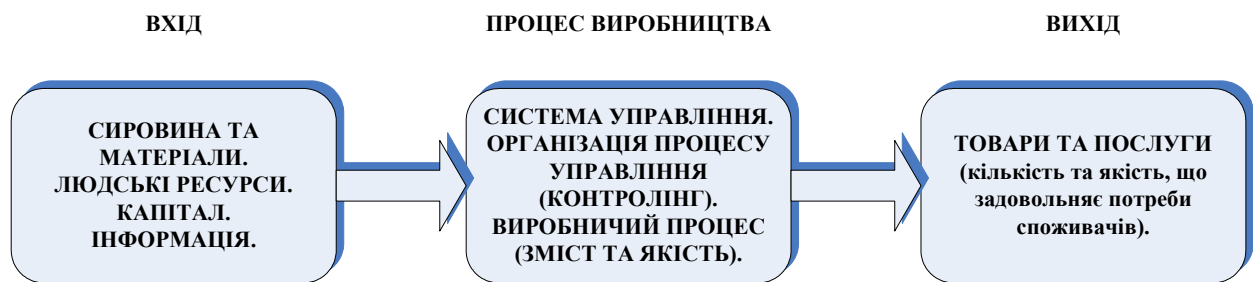

Рис. 3. Модель забезпечення продуктивності на підприємстві

Західні економісти дають трактування категорії продуктивності як відношення результатів виробництва до витрат всіх виробничих чинників. Із їхньої точки зору, продуктивність праці є частковим показником глобальної продуктивності чинників разом з продуктивністю основного капіталу, продуктивністю проміжного споживання і інших чинників виробництва. Дуже часте вживання в розрахунках показників продуктивності праці західні економісти пояснюють простотою вимірювання витрат живої праці. Крім того, вони визнають, що жива праця дотепер є в багатьох галузях економіки домінуючим чинником створення вартості [14].

По відношенню до різних компонентів вкладень у бізнес розрізняються такі види оцінки продуктивності, як: продуктивність праці; продуктивність використання матеріалів; енергетична продуктивність; продуктивність капітальних вкладень.

На продуктивність і конкурентоспроможність спричиняє вплив значна кількість чинників, які можна підрозділити на зовнішні і внутрішні. Всі вони можуть швидко мінятися, характеризуючи високу складність, рухливість і непередбачуваність особливо зовнішнього середовища. Зовнішні чинники, як правило, не залежать від бізнесу і самого підприємця і знаходяться зовні зони його прямого впливу. В той же час вони можуть створювати сприятливі можливості для розвитку бізнесу або виступати загрозою.

Внутрішні чинники, що торкаються продуктивності і конкурентоспроможності, знаходяться під контролем бізнесу і можуть бути вибрані підприємством, як області більш швидкого удосконалення.

До зовнішніх чинників можна віднести такі чинники, як: політична і економічна ситуація; законодавчі і нормативно-правові акти, що стосуються і регулюють питання продуктивності і конкурентоспроможності; географічне розташування; демографічна ситуація; рівень розвитку освіти в країні; рівень соціально-економічного і науково-технічного розвитку; наявність розвиненої інфраструктури.

До внутрішніх чинників бізнесу можна віднести: рівень менеджменту; ступінь підготовленості персоналу і його кваліфікація; методи управління, що використовуються на підприємстві; технології і устаткування, що домінують на підприємстві; фінансові ресурси і можливості підприємства; маркетингова політика.

Правильний вибір і оцінка чинників, що впливають на розвиток бізнесу, дозволяють досягати необхідних удосконалень і забезпечувати підвищення

продуктивності і конкурентоспроможності підприємства з якнайменшими втратами і витратами. Одночасно управління продуктивністю виробничих факторів трансформується в контролінг фінансових ресурсів, що забезпечує в динаміці зростання прибутковості та платоспроможності підприємств.

Висновки. Концепція фінансового контролінгу в механізмі управління підприємствами державного сектора економіки має враховувати наступне:

— потрібен зворотний зв'язок між контролінгом, результатами моніторингу та об'єктом управління чи механізмами регулювання фінансових процесів на підприємстві;

— контролінг має стати організацією фінансової функції на підприємстві;

— провідною метою фінансового контролінгу є орієнтація управлінського процесу на максимізацію прибутку та вартості капіталу власників при мінімізації бізнес-ризиків і збереженні ліквідності та платоспроможності підприємства;

— концепція фінансового контролінгу в механізмі управління фінансами державних підприємств у якості головної складової має включати управління продуктивністю виробничих факторів на основі сучасної теорії продуктивності та відповідних удосконалених показників продуктивності. Ця складова фактично забезпечує зростання ефективності використання фінансових ресурсів, переводить цю проблему у практичну площину максимізації прибутку та вартості капіталу підприємства;

— важливою складовою фінансового контролінгу на підприємствах державного сектора економіки має стати оцінка рівня тіньової економіки шляхом непрямого обчислення вартості товарів (робіт, послуг), яка навмисно завищується або занижується суб'єктами господарювання у статистичній звітності, та порівняння її з фактичним рівнем.

Подальші дослідження за даною проблематикою полягають у обґрунтуванні методів вимірювання продуктивності виробничих факторів, зокрема методів оцінки мультифакторної продуктивності, адаптованих до використання вітчизняної статистичної інформації (управлінської та фінансової звітності підприємств).

Література:

1. Майер, Э. Контроллинг как система мышления и управления. Пер. с нем. [Текст] / Э. Майер. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 76 с.

2. Манн, Р. Контроллинг для начинающих: Пер. с нем. [Текст] / Р. Манн, Э. Майер / Под ред. и с предисл. д-ра экон. наук В.Б. Ивашкевича. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 304 с.

3. Фольмут, Х.Й. Инструменты контроллинга от А до Я: Пер. с нем. [Текст] / Х.Й. Фольмут / Под ред. М.Л. Лукашевича и Е.Н. Тихоненковой.- М.: Финансы и статистика, 1998. – 288 с.

4. Хан, Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга: Пер. с нем. [Текст] / Дитгер Хан / Под ред. А.А. Туркача, Л.Г. Головача, М.Л. Лукашевича. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 739 с.

5. Хан, Д. ПиК. Планирование и контроль: Стоимостно-ориентированные концепции контроллинга. Пер. с нем. [Текст] / Дитгер Хан, Харальд Хунгенберг / Под ред. Л.Г. Головача, М.Л. Лукашевича –М.: Финансы и статистика, 2005. – 928с.

6. Основные положения контроллинга производственно-хозяйственной деятельности и методические указания по организации внутреннего аудита в рамках контроллинговых систем [Текст] / РД 153-34.0-08.102-98. утв. Председателем правления РАО "ЕЭС России" 03.04.1999 г.– База нормативной документации: www.complexdoc.ru

7. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану державного комерційного та казенного підприємства, господарського товариства, у статутному фонді якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі [Текст] / наказ Мінекономіки України від 21.06.2005 №173 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 31.03.2006 № 117).

8. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектора економіки [Текст] / наказ Мінфіну України від 14.02.2006 №170. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0332-06>.

9. Звіт про результати управління корпоративними правами держави в господарських товариствах за 2009 рік [Текст] / Фонд державного майна України. – К.: 2010. – 17 с. Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ukr/reports/analit/200912k.pdf>

10. Терещенко, О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник [Текст] / О.О. Терещенко. К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.

11. Horvath & Partners (2004): Balanced Scorecard umsetzen, Stuttgart, Verlag Schäffer- Poeschel.

12. Толкач, В. Построение системы управленческого учета: от фундамента до венца // Режим доступа: ipm.by/pdf/Managcontrol_jan2005.pdf

13. Продуктивность и конкурентоспособность. Справочник для предпринимателей [Текст] / МОТ. –Ташкент: Изд-во ЦРНИ, 2006. –71 с.

14. Берлин, Ю.И. Статистика производительности труда [Текст] / Ю.И. Берлин // Архангельский филиал ВЗФЭИ. Режим доступа: www.vzfei.ru/zip-docs/platforms/stat/111.doc.

УДК 336.15:336.767

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА РИНОК КАПІТАЛІВ

Стефанишин В.В., здобувач

Львівський національний університет імені Івана Франка

Досліджено основні теоретичні підходи до визначення сутності інноваційного сталого розвитку та його вплив на розвиток ринку капіталів.

The main theoretical approaches to defining the essence of sustainable innovation development and its impact on capital market development were investigated.

Постановка проблеми. Третє тисячоліття характеризується розвитком інноваційного суспільства у постіндустріальних країнах, тому сучасній світовій економіці притаманні нові риси та пріоритети. Звідси важливим завданням, яке підлягає вирішенню, стає виявлення особливостей впливу постіндустріальної економіки на процес формування національного ринку капіталів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що цій темі присвячені наукові праці Ю. Бажала, І. Бланка, О.Василика, А. Гальчинського, В. Гейця, Є. Іоніна, В. Корнеєва, М. Крупки, О. Смолянської, В. Суторміної, О.Підхомного, В.Ходаківської, О.Шелудько, А. Чухно та ін. Однак ученими